

Synsmænd og disse Landvæsenskommissionsmedlemmer kunne være ganske overordentlig dygtige Folk i deres Kald; men naar de skulle til at bedømme Vandbygningsforhold og Strømningsforhold i Havet, kunne de virkelig staa temmelig uforstaaende over for, hvad der foregaar. Jeg kan ogsaa godt forstaa, at hverken Loven af 1862 eller det foreliggende Forslag har stor Tillid til dette Syn. Det siges nemlig, at efter 5 Aars Forløb kan det forlanges, at det skal laves om, og deri ligger jo, at de Mænd, som kun kunne dømme paa 5 Aar, virkelig ikke maa være Indehavere af stor Dømmekraft, ellers kunde man ikke forlange Skønnet lavet om efter 5 Aars Forløb. Jeg tror, det bliver nødvendigt, at Staten maa have en teknisk kyndig Mand, som paaser hele denne Fredning, og Staten saa siger: Alt, hvad der er Søterritorium, tilhører os, og vil Befolkningen have Lov til at udnytte det enten til storindustrielt Brug eller til mindre Stenfiskning og lignende Optagninger, skal der af Statens Embedsmand anvises de Strækninger i Havet, hvor de maa gøre dette. Det er altsaa ikke nok, at de sige: Det ligger os belejligt at tage det der, og derfor sejle vi derhen; nej, de maa henvende sig til Staten, som siger: Vi ere overbeviste om, at paa de og de Strækninger gøre I ingen Skade, værsgo, der maa I tage det. Som sagt, Ministeriet maa efter min Mening have sagkyndig Hjælp for at lære nærmere at kende Betingelserne for Kystfredningen. Det er min Opfattelse af dette Spørgsmaal, og jeg tror, at det foreliggende Lovforslag, som maaske er et lille Fremskridt, dog fører alt for kort frem, og hvis der skal komme noget virkeligt til Gavn for Kystfredningen, maa det betydeligt omarbejdes.

Berthelsen: Ved det foreliggende Forslag om Kystfredning er det selvfølgelig denne, der i første Række kommer i Betragtning. Men jeg mener i Modsætning til den sidste ærede Taler, at man ogsaa maa tage noget Hensyn til Stenfiskerne, idet man maa huske paa, at deres Erhverv har en videre rækkende Betydning end netop den Indtægt, de have derved. Det er mig bekendt, at vi her i Landet have mange stenfattige Egne, hvor det navnlig i de senere Aaringer, hvor Kravene til Vejenes Vedligeholdelse ere blevne større og større, har været i høj Grad vanskeligt at skaffe Granitsten, ja, det har endogsaa vist sig saa vanskeligt, at man ovre i vort Naboland Sverige har maattet hente slaaede Granitkærver, fordi man derfra kunde

hente dem billigere her til Landet, end de kunde fremskaffes her. Jeg mener derfor, det er et Hensyn, der maa tages med i Betragtning, hvor Spørgsmaalet er om at tage Sten og Grus fra Stranden. Idet jeg gaar ud fra, at det foreliggende Lovforslag bliver henvist til et Udvalg, vil jeg ogsaa gerne have Lov til at henlede dettes Opmærksomhed paa, at der i saavel Sten som Grus indeholdes meget store Værdier. Som det høje Ting vistnok vil have lagt Mærke til, er der i de senere Aaringer blevet stærkere og stærkere Anvendelse for Cement til Bygningsbrug baade ved Havneanlæg og ved almindelig Husbygning, men dertil skal der anvendes Skærver, Singels eller Grus, hvad det nu kan være; det kommer an paa, hvad man har nærmest og billigst ved Haanden. Men man maa ogsaa navnlig huske paa, at denne Vare ikke taaler nogen videre lang Transport pr. Jærnbane eller Vogn, fordi den Slags Materiale derved fordyres saa meget, at Anvendelsen deraf bliver umulig. Jeg vil altsaa gerne tillade mig at lægge det eventuelle Udvalg paa Sinde, at der ikke bliver sat saa skærpnde Bestemmelser ind med Hensyn til Kystfredningen, at dette Hensyn negligeres. Thi det har jo sin Betydning, at vi kunne anvende vore egne Produkter her hjemme i Stedet for at hente dem fra et andet Land, og det er ogsaa givet, at der for Fremtiden vil blive større og større Brug for dette Materiale. Jeg tror, at vi ved de danske Kyster mange Steder have dette Materiale, men jeg skal ogsaa villig indrømme, at det naturligvis ikke maa borttages, hvor det kan tænkes at foraar sige en Skade, som f. Eks. den, der er omtalt her i Dag, og som er sket ved Øresund. Men paa den anden Side mener jeg ogsaa, at man maa ikke forglemme, at disse Materialier jo vilde være aldeles værdiløse, naar de henligge ubenyttede, men have stor Værdi, naar de benyttes. Vi maa derfor under ingen Omstændigheder med Hensyn til Kystfredningen fastsætte saadanne Regler, at det gik saa vidt, at man maatte sige: Ja, vi have ikke Lov til at tage det, det er fredet, det ligger hen som værdiløst, medens det, naar man fik det frem, havde stor Værdi. Der staar i Lovforslagets § 1 nævnt „Havet“, men jeg gaar ud fra, at der derved menes Fjord eller Hav. — Der er ogsaa et andet Spørgsmaal, som jeg gerne vilde have Lov til at omtale, det er med Hensyn til Bøderne. Der staar i § 11, at de tilfælde Statskassen. Det var vel ikke tænkeligt, at det kunde omordnes saaledes, at de